

LEDARREDAKTION: Eva-Lena Ahlqvist (chef), 08-573 65013, Ronald Fagerfjäll, Bo Pettersson, Ragnar Roos, Tobias Wikström, ledare@di.se

Bara företagen själva kan stoppa svartjobben

Di LEDARE FREDAG 23/11

Den svarta sektorn omsätter 130-140 miljarder kronor varje år. Den selsätter så många att de svarta lönesummor som är i omlopp skulle kunna ge 132 000 nya jobb, enligt Skatteverkets överslagsberäkning.

Som det ser ut i dag kommer rättvisandet aldrig att vinna kampen mot de företag som bygger sin verksamhet på svartjobb. Många förändringar måste göras i arbetssätt och befogenheter för att myndigheterna ska kunna trycka tillbaka det organiserade svartarbetet.

Några steg har tagits. I byggbranschen är företagen "i toppledet" sedan den 1 juli ansvariga för att betala in all moms. Den slussas alltså inte vidare genom underleverantörskedjan som annars sker.

Restauranger och frisörer är numera skyldiga att varje dag föra in uppgifter i en personalliggare om vilka anställda som är på plats. Dessa nya regler ger också Skatteverket rätt att göra oannonserade besök i dessa branscher. Det har hittills gett 4 000 nya jobb, enligt Skatteverket.

Och från och med 2010 blir det obligatoriskt med kassaapparater i kontantbranscher.

Men det är fortfarande inte möjligt för Skatteverket att göra oanmälda kontroller till exempel på byggarbetsplatser. Att detta ska bli möjligt är inte något orimligt krav. Det är faktiskt märkligt att Konkurrensverket med sina gryningsrädder har större befogenheter än Skatteverket.

Skatteverket vill också att arbetsgivare i Sverige ska börja redovisa anställda till Skatteverket månadsvis, i stället för som i dag en gång om året. Totalsumman med arbetsgivaravgifter och preliminärskatt skulle alltså specificeras per person i stället för att bara sändas in som en klump.

Självklart skulle detta innebära en ökad arbetsbörda för företagen. Men

i dag är så gott som all lönehantering datoriserad och det borde gå att genomföra.

I veckan arrangerade Skatteverket och ett antal branschorganisationer ett välbesökt seminarium i Stockholm om svartjobb. Jens Hoffmann, vd för byggföretaget Dipart, gjorde en tankeväckande exposé över hur utbrett svartjobbet är i byggsektorn. I branschens sammelsurium av underleverantörer i flera led är det enkelt att använda svart arbetskraft utan någon påtaglig risk att bli upptäckt.

Det vore vägfarande om fler företag kunde göra som Jens Hoffmann, alltså profilera sig som seriösa affärspartner som tar ansvar för att kontrollera sina underleverantörer.

Det viktigaste insatsen i kampen mot den svarta sektorn kan nämligen de seriösa företagen göra, de som blir lidande av snedvriden konkurrens. Alla de företag som har bestämt sig för att arbeta inom lagens ramar kan tillsammans sätta press på den svarta sektorn när de väljer affärspartner.

I dag gör inget seriöst företag affärer med företag som inte har f-skattsedel. Men det går att göra betydligt mer för att säkerställa att företaget är seriöst.

En bra början är att beställa ett antal exemplar av Skatteverkets blankett nummer 4820. Där skriver man in namn och organisationsnummer på det företag man vill göra affärer med. I retur kommer Skatteverkets svar med uppgifter inte bara om f-skatt, utan också om moms och skatteskulder. Dessutom får man veta hur mycket arbetsgivaravgifter som företaget har betalt de senaste månaderna, vilket borde vara ett bra sätt att kunna bedöma ifall företaget har svartavlönade anställda.

Visst kan man fråga sig om en affärsrelation ska behöva förutsätta kontroll hos myndigheterna. Men ju fler som gör den här typen av kontrol-

SNEDVRIDEN KONKURRENSEN. Byggbranschen är extra utsatt för svartjobb. Ändå saknar Skattemyndigheten befogenheter att göra oanmälda kontroller på byggarbetsplatser.

FOTO: MARTINA HUBER

"Alla de företag som har bestämt sig för att arbeta inom lagens ramar kan sätta press på den svarta sektorn när de väljer affärspartner."

ler rutinemässigt, desto mer avdramatiserat blir det.

Dessutom handlar det om att skydda det egna företaget. Man kan under vissa omständigheter själv bli ansvarig för leverantörens skatteskulder. Och det är väsentlig affärsinformation att en affärspartner har skatteskulder. Den som inte prioriterar att betala sin skatt är nog inte ett särskilt pålitligt företag i andra hänseenden heller.

Det här kan framstå som besvärliga råd med tanke på hur utbrett problemet med svart arbetskraft är i vissa branscher. Men den som är bekymrad över konkurrensen från svartsektorn har ett val. Antingen anpassa sig till de oseriösa företagen, som det i alltför stor utsträckning är i dag. Eller att ställa krav på sina leverantörer och därmed ta ett viktigt steg mot konkurrens på lika villkor.

Tryggare företagare vågar mer

Di RAKT PÅ SAK

Det måste ha svidit näringsminister Maud Olofssons företagsråd när socialdemokraten Luciano Astudillo nyligen påstod att hon lämnat walk over i frågan om ökad trygghet för företagare. Alliansregeringens senfärdighet har fått socialdemokraterna att försöka kidnappa frågan. Och från företagarehåll har kritiken växt.

Det kan tyckas pinsamt för Maud Olofsson att det dröjt mer än ett år sedan valsegern tills utredningen om trygghetssystem för företagare kan komma i gång. Den beror ett av alliansens kärnområden. Först i går blev det klart med en ny utredare, socialförsäkringsexperten Alf Eckerhall, tidigare på Svenskt Näringsliv. Det är en

utredning från början tillsatt av Perssonregeringen, men lagd i malpåse av alliansen, som nu får nytt liv med tilläggsdirektiv.

Men även om utredningen dröjt alltför länge är det alla viktigaste att det nu finns goda förutsättningar för att det kan bli rätt i slutändan. Bristerna i de tidigare direktiven har rättats till och den nye utredaren har såväl ett starkt företagarsom försäkringsperspektiv.

Grundproblemet är det stora trygghetsgapet mellan att vara fast anställd och egenföretagare. Det kan bidra till att alltför många tvekar inför att starta eget. Sverige får färre entreprenörer. I dag betalar företagarna till fullo in till socialförsäkringssystemen, men de kan inte dra nytta av dem på samma sätt som anställda. Till exempel

"Det är högst rimligt att det ska finnas en tydlig koppling mellan de avgifter som betalas in och de ersättningar som betalas ut."

missgynnar ofta beräkningsgrunderna deras ersättning vid sjukdom eller arbetslöshet.

Det är positivt att den nya utredningen inte bara ska justera gamla system utan också tänka i nya banor – framför allt om sjukförsäkringen som företagarna upplever som mest problematisk. För företagarna kan det bli en tydlig förbättring med en flexibel sjukförsäkring som ger möjlighet till olika avgifts- och ersättningsnivåer.

Och det är ett högst rimligt direktiv till utredaren att det ska finnas en tydlig koppling mellan de avgifter som betalas in till sjukförsäkringen och de ersättningar som betalas ut. Det stärker försäkringsmässigheten och systemen kan upplevas som mer rättvisa och legitima.

Dagens Industri

Chefredaktör, ansvarig utgivare och vd
Gunilla Herlitz

REDAKTIONEN
Telefon 08-573 650 00 (växel)
Fax 08-573 652 20
E-post red@di.se
Postadress 113 90 Stockholm
Besöksadress Torsgatan 21

Redaktionschef och stf ansvarig utgivare
Peter Fellman

Editionschef
Anders Lundborg

Nyhetschef, inrikes
08-573 650 31

Göteborgsredaktionen
Västra Hamngatan 9
411 17 Göteborg
031-701 51 50
E-post gerhard.larsson@di.se

Malmöredaktionen
Jons Fälgatan 1B
211 33 Malmö
040-791 45
E-post lars.tulin@di.se

Textarkiv: All redaktionell text lagras elektroniskt. Externa skribenter måste meddela eventuellt förbehåll mot elektronisk lagring. I princip publiceras ej artiklar med sådant förbehåll.

Sökning av elektroniskt lagrad text sker via Di:s nättjänst di.se eller Affarsdata, ad.se.

Utgivare: Dagens Industri AB
Tryckeri AB, Akalla
V-TAB Aröd AB, Göteborg
MittMediaPrint, Örnsköldsvik
2007
ISSN 0346-640X

ANNONSER

Bokning och prisfrågor

(textsida)
Telefon 08-573 650 00
Fax 08-31 25 95
E-post annons@di.se
Postadress 113 90 Stockholm
Plattsannonser, företagsinformation och rubrikannonser
Telefon 08-444 52 10
Fax 08-96 09 50
E-post di@annonsservice.se
Postadress Annonsservice AB,
Box 181, 191 23 Sollentuna

KUNDTJÄNST

Support di.se/DI På Nätet:

e-post pren@di.se
E-post pren@di.se
Tel 08-573 651 00
Fax 08-31 74 08
Öppettider:
Mån-fre 06.00-18.00,
lör 07.00-12.00
Utblevnen tidning
Göteborg 031-80 47 20,
Malmö 0771-8730 39,
övriga landst 08-573 651 00
Övriga årenden
Hela landet 08-573 651 00

Prenumerationspriser

Esti moms Inkl moms
12 mån 3 193,- 3 385,-
6 mån 1 759,- 1 865,-
3 mån 929,- 985,-

Prenumerationen gäller tills vidare. För fullständiga prenumerationsvillkor, gå in på www.di.se/prenumeration

Bankgiro: 575-8222
Plusgiro: 94 71 01-2

UPPLAGA

116 800
(T5 tertial 22007)

LÄSARE

402 000
(Orvost konsument 20072)

di.se

LÄSARE

PÅ NÄTET

546 873

(Insight XE:
unik webbälsare
under vecka 46 2007)